

1874-10-12

Afsender

Johanne Luise Heiberg

Modtager

J. C. Jacobsen

Type:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Rome

Modtagersted:

København

Arkivplacering:

Rigsarkivet

Emneord:

Rejsebrev, helbred,
mæcenvirksomhed, rejsebrev

Dokumentindhold

Johanne Luise Heiberg 'skrifter' fra Rom. Hun beklager sig over sin dårlige lejlighed, og over den dårlige økonomiske og helbredsmæssige situation i det hele taget.

Transskription

Rom d: 12 Octb. 1874

Kjære Capitain Jacobsen!

Efter mange smaae og til Deels store Gjenvordigheder, er jeg da nu endelig naaet til den evige Stad Rom, forbauset over, at jeg virkelig med egne Øine skal se, hvad Alverden har fortalt mig om. At dette ikke er skeet endnu, da jeg først ankom træt hertil for et Par Dage siden, hvor der da skulde sees efter en Leilighed, pakkes ud og mange arrangements træffes, falder af sig selv. Da jeg ikke længere vil opsætte at skrive Dem til, vinder De derved, at De fritages for at høre beskrive (beskrevet), hvad De vist bedre kjender, end jeg nogensinde kommer til. Lad mig nu blot foigaaende sige Dem, at mit Befindende er, efter omstændighederne ret godt. Det er ikke morsomt, at høre Folk beskrive deres Sunheds Tilstand, derfor gjør jeg det i al Korthed. Den Bolig jeg efter megen Løben frem og tilbage har erholdt ved Hr. Ravnkildes Hjælp, behage mig,

mellem os sagt ikke. Den er lav mørk, ingen Udsigt til Himmelen uden ved at stikke Hovedet ud af de smaae Vinduer og i den grad befengt med de de bekjendte smaae sorte italienske Dyr, at jeg aldrig havde toet Sligt muligt. Vort daglige Arbeide, Morgen Middag og aften, er at udfinde hvorledes disse ubehagelige Gjester, der berøver en sin Nattesøvn, bedst fordrives. De seer, at Opholdet her ikke begynder saa idealisk, som man kunde ønske.

Spørger De nu hvorfor jeg da leiede en saadan Bolig, da er Svaret, at af de 35 Boliger, som Hr. Ravnkilde havde beseet for mig, havde kun 3 de af Lægen paalagte Betingelser, nemlig mod Syd, ikke i Stueetagen, ikke med de smaa fgtige Haver, som ofte findes her bag Husene, og ikke i de Qvartere, som som Øjeblikket ryddes op fra Grunden af og derved frembringer Uddunstninger, der let bringer Feber med sig. Der er vel nogle faa smukke Leiligheder at faae, hvor man kan glæde sig ved at see den blaa Himmel, istedetfor den snævre Gade hvori jeg boer, men Leien for disse ere - ja, det er utroligt, 1500 Francs

maanedlig ! Jeg vilde finde det uforsvarligt, ja næsten latterligt, om jeg boede for slig Leie, da jeg allerede er forbauset over hvad min

koster, nemlig 550 om Maaneden. Slige Priser sige alle her, var ikke tidligere kjendt da Paven var Enehersker, men nu er alle Borgerne i den Grad belemret med forøgede Skatter, at alt, Boliger Levnedsmidler -etc. etc. ere støgne i en utrolig Grad. Jo, jeg er vel reist! At jeg ikke uden Smerte har solgt det Huus, som jeg i 12 Aar har hygget og pleiet, er en Selvfølge. Men hvad var herved at gjøre? Lægen udtalte paa det Bestemmeste, at jeg, hvis jeg vilde vende hjem til Foraaret, som han jo forresten fraraadede mig, da at sørge for en luun solvarm Bolig; disse Egenskaber havde Huset i Rosenvænget unægtelig ikke. Ogsaa var det altfor kostbart for mig at holde vedlige. De der i Stilhed sørger for saa mange veed vist hvor langt man kan komme med en Indtægt af noget over tre tusinde Daler o Aaret, naar heraf skal betales Skatter, Afbetaling paa Grunden; Reparationer; Havens Pasning; Børnenes Informationer, Klædedragt; Huusholdning, uden at tale om, at ikke Faa gjøre Krav paa Hjelp hvor der trænges etc. etc.

Jeg maatte derfor see at forøge min aarlige Indtægt, og dette er nu skeet ved Huusets salg. Selv om min aarlige Leie nu vil beløbe sig til otte a tusind Daler, vil jeg kunde udrede dette af Renter af de 30000 Daler jeg faaer for Huset og endda afhjelpe

det Savn af en forøget Indtægt, som jeg alt i flere Aar har følt trykket af. Ogsaa vil jeg tilstaa, at jo min Helbredstilstand er saaledes, at det vilde være Svaghed af mig ikke at tænke paa, at jeg kunde gaae bort, og da var det jo et Held for Børnene at have penge istedetfor et Huus, som det ikke var sagt strax fik en Kjøber paa saa gode Vilkaar, som nu er tilfælde.

Ak, vredes ikke over at jeg plager Dem med disse mine Anliggendr! Men den Godhed, det venskab De har viist mig, giver mig mod til at tro at det ikke er dem ligegyldig hvorledes jeg har det. Og det er mig om a gjøre, at De ikke anseer denne min Beslutning for Uro, Luner, Ufornuft. Jeg veed godt hvad der forestaar mig i en leiet Bolig, og gyser derfor, men hvad tusinde og atter tusinde maa finde sig i, bør jeg jo ogsaa kunde Se saa, nu har jeg skriftet for Dem og det var mig en ligefrem Trang.

Lad mig nu frem for Alt, takke Dem for Deres Besøg i Chateau d'Oise. De troer ikke hvad dette Besøg glædede og opmuntrede mig, først

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

fordi jeg heri saa et beviis, et forøget Beviis paa Deres Venskab og
Interesse for mig, og dernæst fordi den muntre Freidighed hvormed
De satte Mod i mig, var overordentlig veljørende for mit syge Sind.
Tak, og atter Tak for al det Venskab De viser.
Deres hengivne og taknemmelige
Johanne Luise Heiberg

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

12/16 74

Born d: 12 Octbr 1874.

Kjære Capitain Jacobsen!

Efter mange imaa og tidsels sitore
Gjenvardigheder, er ji da nu endelig
naaet til den evige Stad Born, for
baenset over, at ji virkelig med egne
Gjensigtelser, hvad alverden har
fortalt mig om, at dette ikke
er sket endnu, da ji først om
Born truet herat for et Par Dage
siden, hvor der da skulde sees efter
en Leilighed, paa hvilken og mange
Arrangements træffer, faldt af sig
selv. Da ji ikke længere vil op-
sætte at skrive dem tid, vinder
de derud, at de fritagis far at hør
beskrive, hvad de vist liden kjender,
end ji nogensteds kommer til.
Lad mig nu blot i forbigaaende
sige dem, at mit Befindende er,
efter Omstændighederne ret godt.
Det er ikke usarsomt, at hør alle
beskrive dem Lindedes Tilstand,
derfor gjør ji det i al Gættelighed.

Den Hølig ji efter myn Löben
frun og tilbage har erholdt vid Mr.
Bavnskildes Gjeld, behøver mig,

mellem os sagt ikke. Der er lav,
mærke, ingen Støigt til Himmelen
inden ved at stille Hovedet ind af de
smaa Vinduer og i den grad befyngt
med de lukkede smaa sorte italienske
Døre, at jeg aldrig havde troet Slikt
smiligt. Vart daglige arbeide, Morges,
Midday og Aften, er at indfinde, hvorledes
disse uluhaglige Gjesten, der herover
en sin Nattsøvn, best fordrives.
De seer, at Optakket her ikke begynder
saa idealisk, som man kunde ønske.
Spørgen de mig hvorfor jeg der leide
en saadan Orlog, da er Svaret, at
af de 35 Orlogene, som Mr. Daurkilde
havde bestet for mig, havde kun 3
de af Løven paalagte Betingelser,
nemlig med Løj, ikke i Stueetagen,
ikke ind de smaa fuytje Slaver, som
afte findes her bag Huisene, og ikke
i de Kvartene, som for Gielikkhet
ryddes op fra Grundens af og derud
frembringer Dodinstringer, der let
bringer Løber med sig. Der er vel
nogle saa smukke Leiligheder at faa,
hvor man kan glæde sig ved at se
den blaa Himmel, istedet for den smaa
en Guld hvori jeg boer, men Løven
for disse er — ja, det er utroligt,
1500 Francs maandlig! Jeg undte finde
det usandsynligt, ja næsten latterligt,
om jeg havde for slij Løve, da jeg
allerede er forfærdet over hvad min

Koster, nemlig 550 om Maanden. Slike
Kriser sig alle her, var ikke lidligere
kjendt de Pæren var Enkeltlær, men
nu er alle Borgeme i den Grad beløn-
net med forøgede Skatter, at alt, Bolger,
Levnemidler - etc - etc - er stignet i en
voldsom Grad. Jo, jø er vel reist!

at jø ikke inden Sværte har søgt det
Hjælp, som jø i 12 Aar har kjøbt og
pleiet, er en Selvfølge. Men hvad var
hovedet at gøre? Jeg indtalte paa
det Østendist, at jø, hvis jø vilde vende
hjem til Caranet, som han jo forresten
fraradede mig, da at søge for en
løn, solvarm Bolje; disse Egenskaber
haddi Huset i Rosenvangt i noget Tid
ikke. Ogsaa var det altfor kortbart
for mig at hodi udlyve. De der i Stith
sænger for saa mange ved vist hvor
langt man kan komme med en
Indtægt af noget over tre Tisinddaler om
Aarit, naar heraf skal betales Skatter,
Afløsting paa Grundene; Depurationer;
Havens Skatning; Børnens Informatio-
ner, Kuldbragt; Hæmskoldning, inden at
tale om, at ikke saa gøre krav paa,
Hjelp hvor der trængs - etc - etc - .
Jø maatte derfor see at forøge min
aarlige Indtægt, og dette er mi sikket
ind Huset's Salg. Se om min aarlige
Leve nu vil beløbe sig til otte a
tjueind: Daler, vil jø Hinde indrede
dette af Renten af de 30000 Daler
jø faar for Huset og endda afjølpe

Det saar af en forøget Indtægt, som jø alt i
flere Aar har følt Frigødet af. Ogsaa vil
jø tilstaa, at jø min Høflighedstilstand er
saaledes, at det vilde være Svagheit af mig
ikke at tænke paa, at jø skulde gaa bort,
og da var det jø et Held for Børnene at
have Penge istadfor et Huis, som det ikke
var sagt strax fikke en Kjole paa saa
gode Vilkaar, som nu er Tilfælde.

Alle, viden ikke over at jø playes Dem
med disse mine Anliggender! Men du god-
hed, det Venstebab d. har vist mig, giv
mig Mod til at tro, at det ikke er den
ligegyldig hvarledes jø har det. Og det er
mig um at gjøre, at de ikke anseer dem
uden Beslutning for Dros, Limer, Afser-
nift. Og med godt hvad der fortaare
mig i en leilighed og gysen derfor,
men hvad hidsinde og atter hidsinde maa
færde sig i, bære jø jø ogsaa skinde.
Se saa, nu har jø skriftet for Dem
og dette var mig en ligefrem Trang.

Lad mig nu frem for alt, takke
Dem for Deres Besøg i Chateau d. d. d.
De troer ikke hvor dette Besøg glæde
og opmuntrede mig, forit fordi jø heri
saa et Brev, et forøget Brev paa
Deres Venstebab og Interesse for mig,
og dernest fordi den minste Anseelse
hvormed de sætte Mod i mig, var overordentlig
velgjørende for mit syge Sind. Takke,
og atter takke for at det Venstebab
de viser

Deres hengiven og taknemlig
Johann-Luis Heiberg